

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

VALSTYBĖS IŽDO 2023 M. RUGSĖJO 30 D. TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

2024-04-

(data)

Nr. 3.82-02Mr-15K-

I. BENDROJI DALIS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymu įsteigtas Lietuvos Respublikos valstybės išdas. Valstybės išdą valdo ir už jo valdymą atsako Lietuvos Respublikos finansų ministerija (įmonės kodas 288601650, Lukiškių g. 2, 01512 Vilnius). Įstatyme numatytos valstybės išdo funkcijos:

- 1) valstybės išdo pagrindinės sąskaitos tvarkymas ir mokėjimo operacijų vykdymas;
- 2) valstybės išdo veikimui būtinų valstybės informacinių sistemų administravimas;
- 3) valstybės piniginių išteklių kaupimas, jų išdavimas ir racionalus naudojimas, šių procedūrų apskaita ir kontrolė;
- 4) skolinimasis valstybės vardu;
- 5) valstybės vardu prisiimtų įsipareigojimų išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašius paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus valdymas;
- 6) valstybės vardu sudaromų finansinių sandorių apskaita;
- 7) informacijos apie valstybės piniginių išteklių sukaupimą ir išdavimą ir finansinių ataskaitų rengimas ir teikimas;
- 8) valstybės piniginių išteklių ir valstybės išde atidarytų sąskaitų likvidumo valdymas;
- 9) laikinai laisvų valstybės piniginių išteklių naudojimas ir investavimas;
- 10) įstaigų tvarkomų sąskaitų tvarkymas, mokėjimo operacijų atlikimas, valiutos keitimo operacijų apdorojimas, organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis sudaromos sąlygos atlikti įstaigų tvarkomų sąskaitų valdymo ir mokėjimo operacijas įstaigoms ir prireikus kitiems subjektams, nurodytiems šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje, teikimas.

Remiantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, valstybės išdas yra išteklių fondas, kuris yra laikomas atskiru viešojo sektoriaus subjektu (viešojo subjekto menamas kodas MVAL1).

Valstybės išdo apskaita tvarkoma atskirai nuo Lietuvos Respublikos finansų ministerijos apskaitos, sudaromi ir teikiami atskiri finansinių ataskaitų rinkiniai. Į valstybės išdo apskaitą įtraukiamos visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, susiję su išteklių fondo veikla ir įgyvendinamais uždaviniais.

Kontroliuojamųjų ir asocijuotųjų subjektų ir kitų subjektų valstybės išdas neturi.

Valstybės išdo Finansinių ataskaitų duomenys pateikiami eurais ir euro centais.

Valstybės išdo tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas remiantis 2023 m. rugsėjo 30 d. duomenimis.

II. APSKAITOS POLITIKA

Valstybės išdo finansinė apskaita tvarkoma ir metinės finansinės ataskaitos sudaromos vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, 26-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu (toliau – VSAFAS) „Išteklių fondo apskaita ir finansinių ataskaitų rinkinys“, Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 1K-378 „Dėl valstybės išdo apskaitos tvarkymo“ patvirtintu Lietuvos Respublikos valstybės išdo buhalterinės apskaitos politikos aprašu (toliau – apskaitos politikos aprašas) (su vėlesniais pakeitimais), kitais VSAFAS ir kitais teisės aktais.

Išsamus valstybės išdo apskaitos politikos aprašymas pateikiamas 2022 metų valstybės išdo finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

III. AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

Pastaba Nr. 1. Valstybės išdo turtas 2023 m. rugsėjo 30 d. sudarė 7 161 956 758,48 Eur. Per ataskaitinį laikotarpį turtas padidėjo 1 339 099 435,26 Eur, tam didžiausią įtaką turėjo pinigų likučio padidėjimas.

Pastaba Nr. 2. Trumpalaikės sukauptos gautinos sumos 2023 m. rugsėjo 30 d. sudarė 2 255 950 265,04 Eur. Per ataskaitinį laikotarpį sukauptos gautinos sumos sumažėjo 843 248 520,49 Eur, kam didžiausią įtaką turėjo į Europos žemės ūkio garantijų fondą gautos lėšos.

Pastaba Nr. 3. Pinigų ir pinigų ekvivalentų likutis per ataskaitinį laikotarpį padidėjo 3 117 858 302,76 Eur ir 2023 m. rugsėjo 30 dienai sudarė 4 312 928 764,41 Eur. Tam didžiausią įtaką turėjo valstybės išdo banko sąskaitose sukauptos pasiskolintos lėšos.

Vadovaujantis 2023 m. sausio 11 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 30 „Dėl įstaigų valdomų lėšų perkėlimo į įstaigų tvarkomas sąskaitas valstybės išde bei Finansų ministro 2023 m. gegužės mėn. 8 d. įsakymu Nr. 1K-180 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo įgyvendinimo“, kuriuo patvirtintos Įstaigų sąskaitų valstybės išde atidarymo, tvarkymo ir mokėjimų vykdymo taisyklės, nuo 2023 m. liepos 1 d. dienos biudžetinėms ir viešosioms įstaigoms suteiktos galimybės valstybės išde atidaryti ir tvarkyti sąskaitas, vykdyti mokėjimus, naudotis kitomis elektroninėje bankininkystėje įprastomis paslaugomis. Pradėjusi veikti valstybės išdo konsoliduoto sąskaitų valdymo sistema (VIKSVA) sudarė sąlygas centralizuotai laikyti valstybės piniginius išteklius. VIKSVA dalyvių sąskaitose laikotarpio pabaigai buvo sukaupta 150 497 712,61 Eur.

Pastaba Nr. 4. Informacija apie finansavimo sumas pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį pateikiama 1 priede.

Pastaba Nr. 5. Valstybės išdo įsipareigojimai ataskaitinio laikotarpio pabaigai sudarė 30 306 801 012,38 Eur, iš kurių didžiausią dalį sudarė ilgalaikiai įsipareigojimai 25 101 178 950,51 Eur. Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai 2023 m. rugsėjo 30 dienai sudarė 23 330 949 241,26 Eur, iš kurių

ilgalaikių įsipareigojimų pagal užsienio ir vidaus vyriausybės vertybinius popierius balansinė vertė sudarė 19 504 482 649,09 Eur, ilgalaikės paskolos iš tarptautinių organizacijų 3 826 466 592,17 Eur. Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai ataskaitinio laikotarpio pabaigai sudarė 1 770 229 709,25 Eur – tai, pagal viešojo sektoriaus subjektų pateiktas pažymas dėl finansavimo sumų, užregistruotos kitos ilgalaikės gautinos sumos iš valstybės išdo ataskaitinio laikotarpio pabaigai.

Valstybės išdo įsipareigojimai per ataskaitinį laikotarpį padidėjo 1 341 231 950,43 Eur, tam didžiausią įtaką turėjo 2023 metų birželio mėnesį išleistos Lietuvos Respublikos Vyriausybės euroobligacijos, kurių nominali vertė sudarė 1 260 000 000,00 Eur.

Pastaba Nr. 6. Valstybės išdo grynojo turto pokyčiui per ataskaitinį laikotarpį įtaką turėjo einamųjų metų veikos rezultatas – grynasis perviršis 53 919 737,66 Eur. 2022 metų atitinkamu ataskaitiniu laikotarpiu veiklos rezultatas buvo grynasis perviršis 631 321 907,33 Eur. Didžiausią įtaką šių metų ataskaitinio laikotarpio rezultatui turėjo 820 072 951,20 Eur didesnės pagrindinės veiklos mokesčių pajamos, 426 215 629,90 Eur mažesnės kitos veiklos pajamos bei 1 073 834 295,45 Eur didesnės finansavimo sąnaudos.

Pastaba Nr. 7. Valstybės išde neapibrėžtuosius įsipareigojimus sudaro garantijos dėl suteiktų paskolų ir išleistų vertybinių popierių. Per ataskaitinį laikotarpį neapibrėžtieji įsipareigojimai padidėjo 93 759 544,50 Eur ir 2023 metų rugsėjo 30 dienai sudarė 871 090 870,35 Eur.

Finansų viceministras

Darius Sadeckas

Valstybės išdo departamento direktorė

Rasa Kavolytė